

Svatojiřské Listy

občasník kostelecké farnosti

ročník 19, číslo 2, prosinec 2022

ÚVODNÍ SLOVO

Náš farní občasník nás uvádí do adventní a vánoční doby tohoto roku. Vždyť sám advent nás přivádí k Vánocům a provází začátkem nového církevního roku. A poslední měsíc starého roku zase k začátku roku následujícího. Ono vnímání „do nového“ z předchozího chce přeci stále připomínat nic jiného než pokračovat a při tom se poučovat a růst, postupovat od starého, horšího a špatného k novému, lepšímu a správnému a ocenit životnost a nutnost zdokonalování, nejen pokrok technický, ekonomický či zdravotnický.

Toužíme a přejeme si prožít hezké chvíle obzvláště o Vánocích, ale i jindy během roku, o to i usilujeme. A Pán Bůh nám dopřává řadu hezkých chvil, milostí a údobí, a to i těch, které nedoceňujeme. Současně očekává, že nebudeme žít život jen od hezkého prožitku k druhému, nýbrž, že se náš život a charakter

bude stávat hezkým a šťastným v lásce, poctivosti, v životě bohatém na dobré skutky.

Dnešní společnost a svět se těší velkým možností a vskutku dobrému bohatství, o němž se nedávným generacím mohlo jenom zdát, avšak ztrácí mír a víru a často i lidskou tvář a chování, stává se složitou a zákonickou a ani si tím neláme hlavu, možná to dokonce ani nevnímá. Matka Boží, která provází naši dobu svou blízkostí i svým slovem nám nedávno připomněla, že: lidstvo se rozhodlo pro smrt. A určitě nemá na mysli jen krvavý konflikt na Ukrajině a násilí ze strany Ruska, ale stále útočnější či lhostejné chování lidí a rovněž snadnou volbu lidí pro hřích, jenž je také výrazem smrti. Opět připomíná, že bez Boha nemá lidstvo budoucnost a rovněž bez lásky a morálky.

S hezkými a výmluvnými chvilkami Vánoc si každoročně připomínáme a slavíme narození Božího Syna s lidskou a božskou tváří, s lidskými a božími skutky. Ať tento fakt máme stále před očima a ať nás motivuje a inspiruje v praktickém životě do každého dne starého i nového roku. Žehnám vám všem, otec Vladimír.

SLOVO REDAKCE

Vážení čtenáři.

Dostává se k Vám další vydání Svatojiřských listů a jistě jste si všimli, že v kvalitnější vnější úpravě. S kvalitou obecně roste i cena. V našem případě je část nákladů na tisk pokryta z příspěvku anonymního dárce, přesto Vás prosíme o dobrovolný příspěvek na tuto tiskovinu.

V předkládaném adventním čísle si můžete přečíst o některých aktivitách farnosti v uplynulém období. Asi největší událostí bylo udílení svátosti biřmování sedmi naším farníkům na konci června. Pěkně jsme také oslavili posvěcení zdejšího kostela, v říjnu nechyběly misijní dobroty. Konec listopadu, se začátkem adventní doby byl ve znamení otevření a požehnání nově upravené kaple v prostorách fary a účasti na adventní (vánoční) uličce pořádané městem Kostelec nad Orlicí, kdy se pro veřejnost otevřely přilehlé farní budovy (orlovna a „domeček“) a velkému množství návštěvníků byly nabídnuty farní dobroty za stanovený i dobrovolný příspěvek. Finanční částka takto získaná půjde na opravy zmiňovaných objektů. V „domečku“ vykouzlila staročeské Vánoce paní Bečičková. Výstavku je možné, po předchozí dohodě, navštívit kdykoliv do konce vánoční doby.

Nemůžeme také zapomenout zmínit a poděkovat za všechny práce ve farním lese na jaře a v létě, za novou střechu objektu farní garáže, rekonstrukci zimní kaple, probíhající renovaci další vitráže v kostele svatého Jiří a další Bohu i lidem prospěšné činnosti. Těm, kteří se na nich jakkoliv podíleli, patří upřímné díky.

Noc kostelů s Janem Amosem Komenským

V pátek 10. června se uskutečnilo další setkání v rámci celostátní akce Noc kostelů. Tentokrát jsme spolu se členy Církve československé husitské a s jejich laskavým svolením uspořádali Noc v kostelíku Jana Amose Komenského na Rabštejně. V březnu letošního roku jsme si připomněli 430. výročí od narození Jana Amose. Proto byla také jedním z ústředních témat Noci kostelů osobnost Komenského a my si toto téma pro letošek zvolili. Po úvodním slovu P. Vladimíra Handla jsme vyslechli krátkou

přednášku doktorky Marty Bekové o nejstarší historii místa, na kterém stojí kostelík, a o zajímavých archeologických nálezech ve městě a jeho okolí. Jiří Slavík promluvil o historii mladší, popsal, mimo jiné, jak kostelík vypadal původně i jaký byl jeho mobiliář. Velice sympatické bylo kytarové vystoupení pana Jaroslava Jetenského, vyučujícího na místní ZUŠ a jeho synka Jonáše. Text nazvaný Jan Amos Komenský O všenápravě věcí lidských přiblížil posluchačům život a dílo této významné osobnosti. Večer byl zakončen přímluvnými modlitbami za město, jeho představitele a občany, za mír a různé potřeby světa. Děkujeme všem, kteří se jakkoliv podíleli na pěkné akci, i těm, kdo přišli prožít s námi příjemný večer, který přešel v Noc. Těšíme se na další ročník a místo konání necháme jako překvapení. MS

Biřmování 2022

Neděle 26. června 2022 se navždy zapíše do historie kostelecké farnosti. Společenství převážně duchovně dospělých farníků v tento den přivítalo sedm novobiřmovanců. Po několikaměsíční důkladné přípravě v režii otce Vladimíra, za což mu touto cestou znovu ze srdce děkujeme, nastal čas pozvat si na nedělní mši biskupa královehradecké diecéze, mons. Jana Vokála a jeho ceremoniáře Michala Šafranka. Mše svatá probíhala za doprovodu zpěvů chrámového sboru s varhanami, houslemi a flétnou. Po kázání v podobě promluvy do duše nám všem biřmovancům následoval samotný obřad k dosažení křesťanské dospělosti. Štěpána Svátka, Šimona Svátka, Editu Soldátovou ml., Filipa Fialu, Jiřího Slavíka, Václava Slavíka a moji maličkost nejprve otec Vladimír stručně představil otcí biskupovi, který nás

následně pomazal a obdaroval malým růžencem na památku. Poté celé společenství slavilo eucharistii. Přítomnosti vrchního duchovního naší diecéze bylo ještě využito k požehnání sochy Panny Marie na farní zahradě. Po duchovní části slavnosti, poněkud znaveni dlouhým obřadem zakončili jsme celou tuto parádu obědovým posezením na farním dvoře. Podávala se teplá i studená kuchyně od boršče a sekané, kuřecích stehýnek, přes saláty ovocné i zeleninové, až po všemožná díla cukrářská a pekařská – bábovky, věnečky či domácí buchty. A aby pan biskup od nás neodjel jen s obědovou výslužkou, kterou si přeci jen na památku nenechá, bylo mu darováno symbolických 7 lahví archivního vína, které svým počtem odpovídají darům Ducha Svatého. Suma sumárum, akce se díky dlouhým přípravám krásně

vydařila, posílila naše farní společenství a posunula nás zas o slušný krok vpřed na naší duchovní cestě.

Jindřich Slavík

Letní škola liturgiky 2022

Ve dnech 12. – 17.07. jsme se i letos zúčastnili dalšího ročníku Letní školy liturgiky v želivském klášteře. Ústředním tématem byl tentokrát čas v liturgii. Církev dovede s časem pracovat. Hodiny, dny, týdny, měsíce a roky našeho života jsou v liturgii spojeny s Božím řádem, jsou propojeny s modlitbou, slavením, chválami, prosbami a přímlovami. Čas křesťana by měl být časem Božím.

Každý den jsme měli možnost setkávat se u denní modlitby církve a účastnit se mše svaté. Velice působivý byl světelný průvod v kostele, po způsobu prvních křesťanů, kdy jsme každý žehnali

svým bratřím a sestrám. Naše žehnání končilo jako světelná oběť v podobě svíčky položené na obětní stůl. V setmělém kostele zářil obětní stůl jako nejryzejší zlato.

Při pátečních ranních chválách se čtením jsme vyslechli text, který mě nesmírně zaujal. Jedná se o nahlížení na křesťany v ranných dobách naší víry a s radostí se s Vámi o něj podělím:

Z listu Diognetovi

Křesťané se neliší od ostatních lidí ani původem, ani řečí, ani způsobem života. Nemají vlastní města, nemluví zvláštní řečí, nežijí odlišným způsobem. Jejich učení není výsledkem přemýšlení zvědavých lidí, ani nehájí lidskou nauku, jako je tomu u některých. Bydlí, jak každému bylo souzeno, v městech helénských i barbarských. V odívání a jídle se přizpůsobují domácím zvykům. Co se týče života, dávají neuvěřitelný příklad vzorného života.

Mají vlastní vlast, avšak žijí jako cizinci. Cizina je jim vlastní a vlast cizinou. Žení se jako ostatní, rodí děti, avšak narozené děti neodhazují. Mají společný stůl, ne však lůžko. Mají tělo, nežijí však podle přání těla. Žijí na zemi, bydlí však v nebi. Poslouchají dané zákony, způsobem svého života však nad zákony vítězí. Všechny milují a ode všech jsou pronásledováni. Neznají je a přece je odsuzují. Jsou zabíjeni a dostávají život. Žebrají, a přece mnohé obohacují. Všeho jsou zbavováni a vším oplývají. Jsou zbavováni cti a tato bezectnost je jejich oslavou. Pomlouvají je a oni podávají důkaz své spravedlnosti. Zlořečí jim, a oni žehnají. Ubližují jim, a oni to považují za čest. Když prokazují dobrodiní, trestají je jako zločince. Když jsou trestáni, radují se, jako by znovu dostávali život.

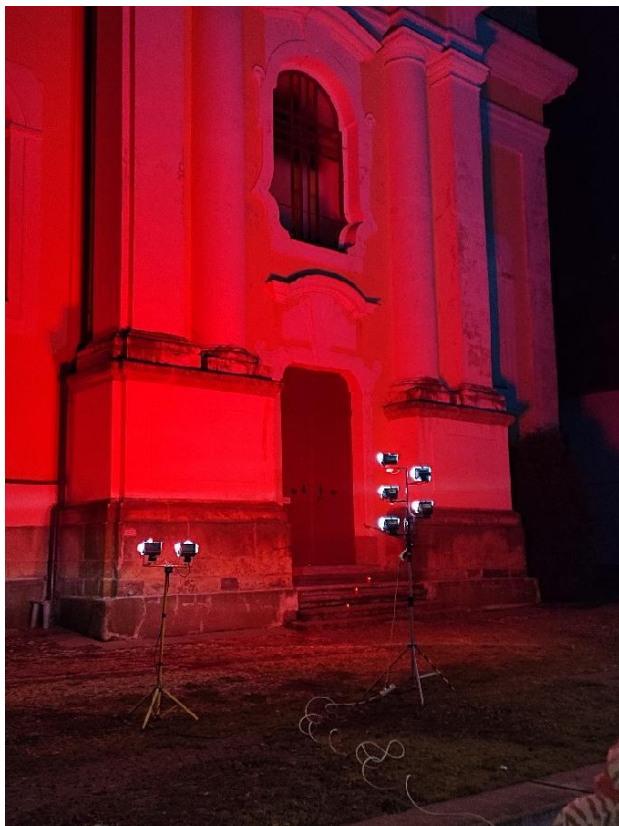
Židé proti nim bojují jako proti cizincům. Řekové je pronásledují. A ti, kdo je nenávidí, nemají žádný důvod k nepřátelství. Prostě řečeno: Jako je duše v těle, tak jsou křesťané ve světě.

Duše je rozptýlena ve všech údech těla a křesťané ve všech městech světa. Duše dlí v těle, avšak není z těla. Křesťané bydlí ve světě a nejsou ze světa. Křesťané den ze dne více rostou, když je stíhají tresty. Bůh jim určil takové místo, které nesmí opustit.

Myslíte, že i nás tak vidí dnešní svět?

MS

Červená středa /Red Wednesday/

O čtvrté listopadové středě, v podvečerních hodinách se asi desítka farníků sešla před červeně nasvíceným portálem kostela sv.Jiří. Spolu s mnoha dalšími křesťany u nás i ve světě, kteří se shromáždili v tento den před nasvícenými stavbami kaplí, kostelů, modliteben, synagog i dalších veřejných budov jsme přišli vyjádřit svou solidaritu s miliony svých spolubratří, trpících v mnoha zemích světa pro své náboženské přesvědčení.

Červená středa je kampaň pod heslem "Společně za víru a svobodu" /"Make a stand for faith and freedom"/, která vznikla na britských ostrovech. Iniciativa chce propagovat víru i toleranci ve společnosti a podpořit solidaritu s oběťmi pronásledování, být hlasem proti násilí a útlaku, vykonávaného proti náboženství a dokonce ve jménu náboženství. Červená je barva krve, mučednictví, světlo je symbolem naděje v temnotách.

Iniciátorem je britská pobočka křesťanské organizace "Aid to the Church in Need" /u nás známá jako Kirche in Not/. Smyslem akce je veřejně připomenout všechny, kdo jsou ve světě pronásledováni pro své náboženské přesvědčení. Atributem je rozsvícené červené světlo, které symbolizuje trpící pro víru.

První ročník proběhl v r. 2016. Již v r. 2017 bylo ve Velké Británii nasvíceno nejméně deset katedrál, mnohé další katolické kostely, školy, byly nasvíceny také budovy britského Parlamentu na břehu Temže. V České republice se tato iniciativa koná od r. 2018, /zapojilo se 25 objektů/, v r. 2019 to bylo už 80 a v roce 2020 se zúčastnilo přes 100 institucí a farností.

Pomáhat můžeme všichni. Třeba tím, že si přečteme zprávy, které informují o tématu porušování náboženské svobody, společnou nebo soukromou modlitbou za pronásledované nebo třeba zapálením svíčky při setkání, v průvodu nebo doma.

Příští setkání před červeně nasvíceným chrámem sv. Jiří se uskuteční za rok, opět čtvrtou listopadovou středou, tedy 22. listopadu 2023. Přijdete také ?

rmp

Z malých příčin velké následky

Budova kostelecké fary nepochybně patří mezi nejstarší budovy ve městě. Na rozdíl od měšťanských domů kolem náměstí a v Tyršově ulici, v nichž se dochovaly sklepy z přelomu 15. a 16. století, se ve farní budově nepochybně zachovalo i nadzemní zdivo. Donedávna to dokazovalo ostění okénka s okosením, vytesané z jednoho kusu opuky a osazené v přízemí jižního průčelí fary. Bylo zbytečně a z neznalosti zničeno při nahrazování pískovcových okenních ostění novými z umělého kamene. Z ostění okénka zbyly jen dva až tři zlomky, složené dnes v hromadě kamene na farní zahradě.

Přízemí kostelecké fary lze stručně popsat jako trojdílnou dispozici se síní, chodbou a schodištěm ve středním díle, obytnými místnostmi ve východním dílu a s dalšími prostory v západním dílu. Sklepy pod farou však nadzemní stavbě úplně neodpovídají, skládají se ze dvou valeně zaklenutých místností, přiložených k jižní zdi fary a přístupných z dolní podesty schodiště, vloženého mezi ně. Sklepy jsou užší než nadzemní stavba. Nynější kaple se nachází v jihovýchodním nároží přízemí, na místě s nejlepším osluněním a v minulosti zřejmě sloužila jako obytná místnost farní čeledi. Ve třetí čtvrtině 20. století v ní našel azyl František Kinský poté, co byl vystěhován ze svého bytu na Novém zámku. Místnost tehdy byla vybavena kovovými kamny (klubkami). Ústřední vytápění sem bylo zavedeno při rekonstrukci fary po smrti pana děkana Josefa Petruje. Než se místnost před téměř dvaceti lety stala kaplí, sloužila jako zázemí farní kanceláře a sklad.

Prázdninové předsevzetí nové výmalby kaple v přízemí fary se hned v počátcích výrazně zkomplikovalo – dosud dobrá výmalba

se totiž po zahájení malování začala odlupovat a při pokusech o seškrabání se malba na stěnách začala odlupovat i s povrchem omítky. Postupně došlo k postupnému otlučení omítek na všech stěnách místnosti.

Po odstranění omítek se na jižní, západní a severní zdi objevily zajímavé situace. Východní zeď ke květinové zahrádce se jevila jako zděná z kamenného zdiva s oběma s okny s cihelnými záklenky, snad vzniklými zvětšením otvorů starších oken. V navazující jižní zdi (s bývalým vstupem na zahrádku) se ve východní a střední části nad podlahou objevily špalety dvou oken či okének. Obě sahaly do výšky maximálně 1 metr, východnější špaleta v pilíři zdiva u nároží byla nižší, západnější špaleta v pilíři mezi oknem a nyní uzavřeným mladším vstupem na verandu nad zahradní terasou má dochovanu i pateční cihlu záklenku. Kamenné zdivo s okenními špaletami končí ve výši asi 1,7 m nad podlahou, výše je zdivo smíšené.

Složitější situace se ukázala v západní zdi, jižně od dodatečného vstupu ze síně se objevil obrys zazděného vstupu ze sousední místnosti, nynější farní kanceláře. V severozápadním koutě se nachází torzo zazděného ústí příkladacího otvoru do kachlových kamen, po nichž dnes zbyla jen stopa obrysu v podobě obdélníku z mladších fošen v podlaze. V cihelné severní zdi se pak u tohoto kouta objevil odsekaný cihelný sokl kamen a nad ním obdélná očazená plocha jejich vnitřku. Mezi tímto otiskem a dveřmi z kanceláře se ukázal obrys zazděného obdélného výklenku, dodatečně vylámaného do již hotové zdi. Výklenek byl vybaven profilovaným dřevěným parapetem a dvojicí dřevěných polic. Pod výklenkem se nachází otvor velikosti běhounové cihly, se zčernalým, snad očazeným nadpražím, dodatečně zazděný

z obou stran. Jeho účel není jasný. Na severní zdi byly ještě patrné otisky po pěti omítnicích – vodících pásech omítky.

Z výše popsaných nálezů lze částečně nahlédnout do stavebního vývoje fary. Velká místnost dnešní kaple v jihovýchodním nároží přízemí fary vznikla v dnešní podobě zřejmě až při přestavbě fary v roce 1830. Sloužila jako světnice, obytná místnost farní čeledi spolu se sousední místností na severní straně. Obě místnosti byly vytápěny kachlovými kamny, obsluhovanými z výklenku pod komínem, přístupným dvířky ze síně. Kachlová kamna v nynější kapli měla obdélný půdorys a stála na zděném cihelném soklu. Součástí kamen mohl být od poloviny 19. století sporák, přistavěný k jejich východnímu boku. Ke sporáku bylo potřeba pořídit i místo k uložení nádobí, a proto byl ve zdi vedle kamen vylámán výklenek – misník.

Starší stavební dějiny místnosti lze popsat s většími pochybnostmi. Nevíme, zda před přestavbou v roce 1830 tato místnost nezaujímal celý východní díl přízemí. Určitě se do ní vstupovalo ze síně jižněji umístěným nižším vstupem. Místnost zřejmě měla podlahu o něco níže než dnes. Zda je východní a západní zeď barokní nebo ještě starší, nelze určit s jistotou. Nepochybně nejstarší je jižní zeď se zbytky dvou okének, pravděpodobně pochází z období výstavby sklepů na konci 15. století či v první čtvrtině 16. století. Nízkou výšku obou okének lze vysvětlit jedině tím, že se podlahu místnosti výrazně zdvihala, možná až o 1 m. Napovídá tomu i výška sklepů, vrcholnice jejich kleneb se totiž nachází pod úrovní terénu květinové zahrádky. Výraznějším zdvižením terénu lze vysvětlit i polohy nízkých výklenků zazděných oken a dveří ve světnici domečku u orlovny. Dobře míněný záměr (a možná i trochu předčasně) letos zahájené nové výmalby se brzo změnil ve větší stavební zásah. Při něm bylo

možné nečekaně nahlédnout do stavebních dějin fary a poznat některé části jejího stavebního vývoje.

Jiří Slavík

V úterý 29.11. po, již shora uvedené rozsáhlejší rekonstrukci, byla sloužena první bohoslužba ve farní kapli. Jak uvedl Otec Vladimír, na malé slavnosti k otevření a požehnání prostoru v sobotu 26.11.: „Dílo se podařilo.“ Srdečné díky všem obětavým, kteří nelitovali námahy, času ani financí na tuto opravu. Pevně doufáme, že jednou dostanou nejvyšší Odměnu.

Pozn. redakce

Kaple při rekonstrukci

Kaple po rekonstrukcji

Pořad bohoslužeb a akcí farnosti o adventu a Vánocích

27. 11., neděle - 09:30 1. NEDĚLE ADVENTNÍ MŠE SVATÁ kostel sv. Jiří – rozsvícení a žehnání adventního věnce

03. 12., sobota – 06:30 RORÁTNÍ MŠE SVATÁ K POCTĚ PANNY MARIE kostel sv. Jiří

04. 12., neděle - 09:30 2. NEDĚLE ADVENTNÍ MŠE SVATÁ kostel sv. Jiří

10. 12., sobota – 06:30 RORÁTNÍ MŠE SVATÁ K POCTĚ PANNY MARIE kostel sv. Jiří

11. 12., neděle – 09:30 3. NEDĚLE ADVENTNÍ MŠE SVATÁ kostel sv. Jiří

Od 14:00 hodin jste srdečně zváni na odpoledne s rorátními zpěvy na farní dvůr do objektu bývalé Orlovny a do kostela sv. Jiří k poslechu instrumentální hudby s adventní tematikou. Přijďte se vžít do předvánoční atmosféry.

17. 12., sobota – 06:30 RORÁTNÍ MŠE SVATÁ K POCTĚ PANNY MARIE kostel sv. Jiří

18. 12., neděle – 09:30 4. NEDĚLE ADVENTNÍ MŠE SVATÁ rozsvícení adventního věnce od betlémského světla (přinesou zástupci kosteleckých skautů).

24. 12., sobota – 14:00 ŠTĚDRÝ DEN – tradiční zpívání koled na farním dvoře u jesliček. Něco malého pro zahřátí i zakousnutí bude zajištěno. 23:30 ZPÍVÁNÍ KOLED PŘED PŮLNOČNÍ kostel sv.

Jiří 24:00 PŮLNOČNÍ MŠE K OSLAVĚ BOŽÍHO NAROZENÍ; zazní Missa brevis Jacoba de Haana a pastorela Již do Betléma spějme Jakuba Jana Ryby v provedení chrámového sboru kostela sv. Jiří, Smíšeného pěveckého sboru Orlice a přátel spolu s instrumentalisty pod vedením pana Jaroslava Šlaisa.

25. 12., neděle SLAVNOST NAROZENÍ PÁNĚ 09:00 - ZPÍVÁNÍ KOLED kostel sv. Jiří, 09:30 při SLAVNOSTNÍ LITURGII Missa brevis Jacoba de Hanna a Rybova pastorela.

26. 12., pondělí Svátek sv. Štěpána – 9:30 MŠE SVATÁ v kostele sv. Jiří

31. 12., sobota – 17:00 MŠE SVATÁ s poděkováním za uplynulý rok-kostel sv. Jiří

01. 01. 2023, neděle – 09:30 SLAVNOST MATKY BOŽÍ PANNY MARIE Nový rok mše sv. v kostele sv. Jiří

06. 01., pátek – 17:00 SLAVNOST ZJEVENÍ PÁNĚ (TŘI KRÁLOVÉ) mše sv. v kostele sv. Jiří

08. 01., neděle – 09:30 KŘEST PÁNĚ mše sv. v kostele sv. Jiří konec vánoční doby

Roráty 21. století

Je sobotní prosincové ráno 5:45 hodin. Zvoní budík. Co se děje? Je přece sobota. Začínám pomalu vnímat. Je sobota, ale dnes jsou roráty. Představím si to chladno venku, tma jako v pytli chce se mi

vstávat? Vůbec ne, v kostele je taky zima nakonec vstanu a spěchám. Začátek mše svaté stihám těsně.

Přicházím do kostela. Elektrické světlo svítí jen u hlavního vchodu, jinak je kostelní loď osvětlena pouze svíčkami. Začíná adventní mše svatá k poctě Panny Marie zpěvem *Rorate coeli de super* – Rosu dejte nebesa shůry – roráty. V tu chvíli jsme spojeni i s našimi předky, kteří rádi tyto bohoslužby navštěvovali. Jsme spojeni prostřednictvím Eucharistie, ale také hudby a zpěvů, které zněly už před věky. Rorátní pobožnosti jsou specifikou českých zemí, vznikly na našem území za barokního období a slavíme je dosud.

Z lavice vidím přes vitráže v oknech, že se venku začíná rozednívat. Z naprosté tmy se hlásí první rozbřesky světla. Zprvu nesměle, ale se stále větší intenzitou přebírá světlo vládu nad tmou, až ji úplně pohltí. Tak jako ze tmy a šedi noci vzchází nový den, tak z temna a chmur adventu vyroste o Vánocích nový život; narodí se Kristus. Radujme se z toho, protože máme naději, že po každé tmě, ať je jakkoliv tmavá a děsivá, přijde světlo.

Trochu promrzlá a nevyspalá přicházím domů. Šálek horkého šípkového čaje mi hřeje tělo a příslib světla duši. Stálo to za to! Za týden půjdu zas.

Rorátní mše svaté se budou v naší farnosti konat 3., 10. a 17. 12. od 6:30 hodin v kostele sv. Jiří. Všichni jste na ně srdečně zváni.

MS

Máte nějaké podněty, návrhy či připomínky?
Na těchto stránkách může být i Váš příspěvek.
Termín uzávěrky dalšího čísla bude včas
oznámen.

Příspěvky je možné posílat také elektronicky na
adresu farnosti: rkfd.kostelec.no@centrum.cz

Redakce neodpovídá za obsah jednotlivých příspěvků

Svatojiřské listy – občasník kostelecké farnosti.

ročník 19, číslo 2, prosinec 2022

Tisk – Tiskárna AG Typ Kostelec n. O.

Vydává: Římskokatolická farnost – děkanství Kostelec n O.

Redakce: Jana Vajglová, Milena Slavíková